

Интервју: Мирослав Лајчак, високи представник/специјални представник ЕУ у БиХ: “Представа о ЕУ у БиХ је непромијењена, каже међународни изасланик”

Високи представник међународне заједнице у Босни и Херцеговини рекао је да је идеја о уласку у Европску унију и даље веома популарна међу свим грађанима БиХ, упркос недавном проглашењу независности Косова и антизападних протеста који су услиједили након тога у Републици Српској – ентитету босанских Срба.

У интервјуу за ЕУ Обсервер, у уторак, 4. марта, Мирослав Лајчак, који је такође и специјални представник ЕУ у Босни и Херцеговини, изјавио је сљедеће: “Европска перспектива је идеја која ужива изузетно висок степен подршке становништва Шу БиХ и превазилази етничке подјеле и ентитетске границе.”

По ријечима господина Лајчака, протести босанских Срба, који су услиједили након проглашења независности Косова били су “изоловани инциденти” и не представљају нити дуготрајни тренд нити неку промјену у ставу према блоку.

“Осјећаји грађана Републике Српске су нешто што, наравно, нећемо игнорисати и што можемо разумјети. У исто вријеме, не

видим да међу грађанима БиХ, укључујући и грађане РС, има било каквих негативних посљедица што се тиче слике о ЕУ или европске перспективе,” примјетио је Лајчак.

Међународни изасланик нагласио је да је потребно култивисати та проевропска осјећања Босанаца и Херцеговаца, те је поздравио недавне изјаве Европске комисије о томе да треба подстицати међуљудске контакте између грађана ЕУ и грађана западног Балкана.

Данас, 5. марта, Брисел ће представити низ приједлога, а, између осталог, понудити већи број стипендија за студенте у региону и нагласити важност успостављања потпуног безвизног режима.

“Дефинитивно би се залагао за такав приступ,” рекао је господин Лајчак, те додао да је његов тим 14. фебруара такође покренуо кампању информисања јавности о европској перспективи БиХ “у циљу постизања резултата и како би грађанима објаснили шта европска перспектива заправо за њих значи.”

Позивима на отцјепљење “ће убрзо доћи крај”

Ипак, након што је прошлог мјесеца Косово прогласило своју независност, позиви на отцјепљење стизали су из неких сегмената Републике Српске, док је парламент РС упозорио да ће разматрати одржавање референдума о отцјепљењу РС од БиХ уколико велики број земаља чланица УН-а призна независност Косова.

Међутим, према ријечима овог главног дипломата “осим евентуалних поступака неких неодговорних појединаца, не очекујем било какве значајне посљедице Шпроглашења независности Косоваћ наситуацију у БиХ.”

Позиви на отцјепљење “морају престати и убрзо ће бити заустављени,” нагласио је господин Лајчак и додао: “Треbam и

могу много тога да учиним да те позиве зауставим”.

Функција међународног представника – или високог представника – у Босни и Херцеговини установљена је мировним споразумом, такозваним Дејтонским споразумом, којим је окончан рат у БиХ који је трајао од 1992. до 1995. године.

Од 1997. године високи представник такође има право наметати законе и смјењивати званичнике за које је оцијењено да опструишу процес имплементације мира.

Међутим, и поред тога што је нагласио да оставља “све могућности отвореним”, господин Лајчак, који се налази на тој функцији од јула 2007. године, рекао је да кориштење тих такозваних бонских овлаштења за њега остаје опција којој ће прибјећи само у “крајњој нужди”.

Присуство међународне заједнице у БиХ неће трајати “заувијек”

Неки аналитичари и коментатори критиковали су само постојање бонских овлаштења, тврдећи да та овлаштења доприносе трансформацији земље у међународни протекторат који неће моћи опстати самостално.

Међутим, господин Лајчак је оповргнуо тврдње да би његова канцеларија могао остати у БиХ “заувијек”.

“Долази вријеме да БиХ преузме одговорност за своју будућност” рекао је Лајчак.

Сљедећи састанак земаља које надгледају БиХ још од краја рата 1995. године одржаће се у јуну како би оцијенили напредак које је Сарајево остварило ка самоуправи, и да “поновно потврде или евентуално преправе” приступ међународне заједнице према БиХ.

“Али, генерално говорећи, могу већ сада да кажем да се ради о мјесецима, а не годинама” што се тиче затварања Канцеларије

високог представника (ОХР).

Затварање Канцеларије високог представника било је планирано за јуни прошле године, међутим мандат ОХР-а је након тога ипак продужен из разлога што је оцијењено да БиХ још није спремна за самоуправу.